

**WNIOSEK
O UDOSTĘPNIENIE INFORMACJI PUBLICZNEJ**

Szanowna Pani Ministro,

Szeroka dostępność jednorazowych papierosów elektronicznych w Polsce jest powodem rosnących obaw związanych ze zdrowiem dzieci i dorosłych, ochroną środowiska oraz interesu ekonomicznego Polski.

Według szacunków Instytutu Prognoz i Analiz Gospodarczych, sprzedaż w 2023 r. wyniosła blisko 100 mln sztuk. Kluczowa jest także jej dynamika: według raportu wzrost sprzedaży jest wykładniczy, a dane Ministerstwa Zdrowia wydają się niedoszacowane. Mimo zakazu, elektroniczne wyroby tytoniowe są sprzedawane także w internecie, co uniemożliwia jakąkolwiek kontrolę wieku nabywców czy wdrożenie systemu odbioru zużytych egzemplarzy (którego nie wdrożono także w sklepach stacjonarnych).

Koszt zdrowotny i społeczny utrzymywania tego procederu nie został jeszcze w pełni zbadany, podobnie jak straty budżetu związane z brakiem wpływów z VAT oraz akcyzy, jednak estymacje pokazują zatrważające realia. Brakuje także wyliczeń kosztów związanych z zanieczyszczeniem środowiska, które muszą być poważne, zważając na budowę i skład urządzeń elektronicznych o których wiemy, że zawierają m.in. ołów, kadm i nikiel, a których recykling jest niemalże niemożliwy (a toksyczność wysoka).

Zastanawiając się nad rolą i działaniami Ministerstwa Klimatu i Środowiska na polu monitorowania, prewencji i oczyszczania kraju z odpadów związanych z handlem jednorazowymi papierosami elektronicznymi, na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej z dnia 6 września 2001 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1198) zwracamy się z prośbą o udostępnienie informacji w następującym zakresie:

1. W jaki sposób Ministerstwo Klimatu i Środowiska monitoruje zbieranie i recykling zużytych jednorazowych papierosów elektronicznych z oficjalnego i spoza oficjalnego obiegu?
2. Czy Ministerstwo wie, jaki odsetek e-papierosów trafia do recyklingu i czy bada jaki jest poziom zanieczyszczenia środowiska?
3. Czy Ministerstwo dysponuje danymi uzyskanymi od polskich recyklerów odnośnie ilości zebranych i przetworzonych egzemplarzy oraz zabezpieczenia i zagospodarowania materiałów niebezpiecznych dla środowiska, a wchodzących w skład każdego egzemplarza papierosa?
4. Czy Ministerstwo zna skład części tworzywowej wprowadzanej na polski rynek wraz z tymi produktami?

Polskie Stowarzyszenie Zero Waste

5. Jaką metodę recyklingu jednorazowych papierosów Ministerstwo przewiduje (zawierających materiały takie jak rtęć, ołów, kadm i różne rodzaje polimerów) i jak szacuje przepustowość instalacji w stosunku do rosnącego wykładniczo rynku w Polsce?
6. Czy w ocenie Ministerstwa obecnie funkcjonująca opłata produktowa w wysokości 1 grosz za sztukę jest adekwatna? Jeśli tak, prosimy o uzasadnienie, jeśli nie, jaka powinna to być kwota? Czy według kalkulacji Ministerstwa Klimatu i Środowiska, proponowana przez Ministerstwo Finansów stawka ROP w wysokości 40 zł odpowiada rzeczywistym kosztom zebrania i zagospodarowania tych produktów w fazie użytkowej? Kiedy stawka 40 zł ma wejść w życie?
7. Czy Ministerstwo Klimatu i Środowiska i jego instytucje przeprowadziły badania lub dysponują wynikami badań odnośnie do wpływu jednorazowych e-papierosów na zanieczyszczenie wód, gleb, powietrza w Polsce, związanych z ogromną ilością toksycznych substancji w nich zawartych?
8. Czy w ocenie MKiŚ punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych oraz składowiska odpadów są przygotowane i adekwatnie traktują odpady związane z papierosami elektronicznymi?
9. Czy Ministerstwo Klimatu i Środowiska opracowało plany zabezpieczenia składowisk odpadów przed spontanicznymi pożarami, jakie mogą wiązać się z niewielkimi akumulatorami zawartymi w każdym e-papierosie?
10. Jak Ministerstwo ocenia obowiązującą *Ustawę o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, art. 37. Ust. 1* i jej rozporządzenia wykonawcze w zakresie skuteczności zbiórki, składowania i perspektyw przetwarzania jednorazowych elektronicznych papierosów czy została przeprowadzona jej ewaluacja?
11. Ustawa mówi, że *Dystrybutor jest zobowiązany do nieodpłatnego odbioru w punkcie sprzedaży* zużytych egzemplarzy e-papierosów. Czy Ministerstwo zna przykłady dystrybutorów zapewniających odbiór zużytych urządzeń i czy zna skuteczność tego systemu oraz jego realną skalę?
12. Czy w ocenie Ministerstwa powyższy system działa i jest efektywny?
13. Czy jeśli Ministerstwo dysponuje danymi o ilości odpadów pozyskiwanych w systemie GO i dokonało porównania z wysokością sprzedaży oficjalnej i nielegalnej? Wg obliczeń, te odpady w Polsce mogłyby zająć przestrzeń porównywalną z obszarem 22 boisk piłkarskich.
14. Czy spotkania zorganizowanego przez Ministerstwo zespołu doradczego ds. systemowej gospodarki odpadami uwzględniające lub w przyszłości będą uwzględniać kwestie e-papierosów?
15. Czy Ministerstwo Klimatu i Środowiska rozważa wprowadzenie opłaty środowiskowej dotyczącej każdego e-papierosa? Jeśli tak, w jakiej wysokości?
16. Czy Ministerstwo Klimatu i Środowiska rozważa współpracę z Ministerstwem Cyfryzacji w celu zablokowania witryn sklepów internetowych sprzedających urządzenia jednorazowe, nielegalnie dostępne w Polsce?

17. W jaki sposób jest egzekwowany obowiązujący w Polsce ROP wobec tych produktów? Jaki podmiot jest odpowiedzialny za egzekucję przepisów w tym zakresie?

Z poważaniem,

Joanna Kądziołka- Szyłko

Joanna Kądziołka- Szyłko